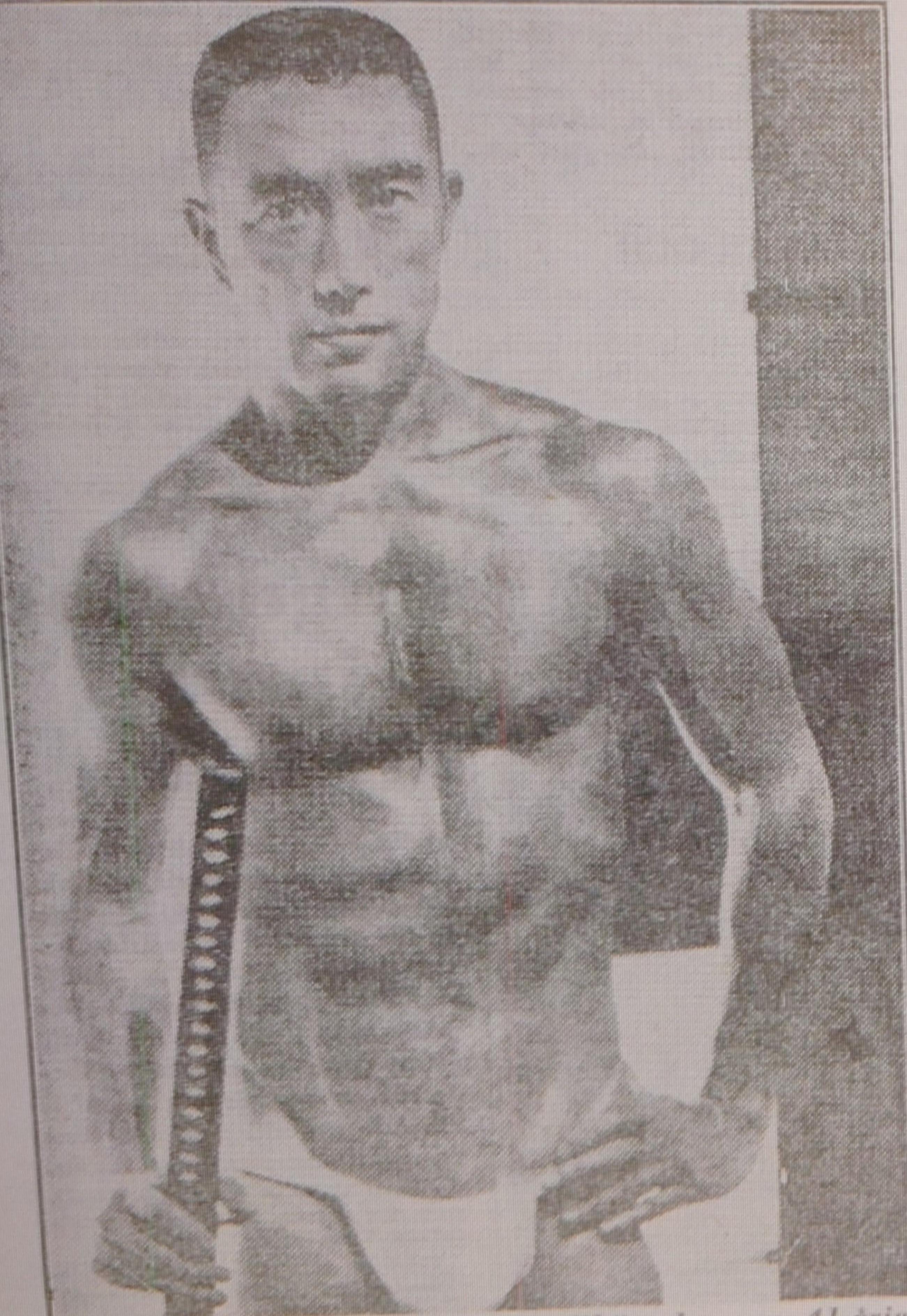

Yukio Mishima – en "hellen" i Japan

□ OM NOBELPRISKOMMITTÉN skulle kasta sina blickar mot Japan skulle den

inte kunna undgå att lägga märke till den unge succéförfattaren Yukio Mishima,

Denna sköna ynglingagestalt tillhör den nu 41-årige Yukio Mishima, som räknas som en av Japans främsta författare men också som en av nationens bästa Kendo-fäktare. GT:s korrespondent i Tokyo, Johan Almqvist, presenterar denne de andliga och kroppsliga övningarnas japanska mästare.

som för övrigt gästade Sverige för ett par år sedan.

Den 41-årige skaparen av 16 romaner, 33 teaterdramer, 80 noveller och otaliga essäer är redan en av Japans absolut mest berömda män. Det mått av uppmärksamhet som han beskräts i Europa står dock inte i proportion till hans betydelse för den yngre världslitteraturen.

För den unga, för den "ärliga" konstnärgenerationen som vuxit upp i Japan efter kriget, är Mishima en gud, den siste riktige bäraren av den klassiska estetiska traditionen. För mannen på gatan är han en fascinerande, ogripbar excentriker. Veckotidningarna berättar i otaliga reportage om att han bär 2.000-kronorskostymer, att hans slipsar köps på Via Veneto i Rom, att sockret han använder hemma är skärt och i blomform.

Alla vet att Yukio Mishima är en av Japans främsta Kendo-fäktare, att han lyfter vikter två gånger i veckan i en av Tokyos svettigaste sporthallar, att han spelat gangsterroller i andrarangsdeckare, att han en gång prästs för sin poetiska talang av självaste kejsar Hirohito, att han poserat för en bodybuildingbok tillsammans med några av Japans främsta "atleter".

□ ALLT DETTA vet allmänheten. Men ingen vet något om människan bakom fasaden. Hans ovanliga egenskaper, hans förmåga att strunta i alla normer attraherar samtidigt som det stöter bort omvälden. — Yukio Mishima kan aldrig fångas — hans viljen innehåller

stank av övermänskligitet.

Mishimas kreativa förmåga är oerhörd. Det är svårt att finna en jämförbar västerländsk författare som producerat så mycket som Mishima under en jämförbar tidsperiod.

Han har skapat några av den unga japanska litteraturrens mästerverk. Bland dem kan nämnas "En masks bekännelse", skriven när han var 24 år gammal, "Den gyllene paviljongen", när han var 31. Hans tidigare verk kännetecknas av en upphöjd förförlighet, medan hans senare kanske har en tendens att låta ornamentik och utanpåverk få en för framträdande position i relation till verkets inre mening och mål.

□ FÖR TJUGO AR sedan fanns ingen Yukio Mishima. Då hette han i stället Kimitake Hiraoka. Kimitake växte upp i ett strängt ortodoxt japanskt hem — han fick sin första utbildning vid Imperial University efter att ha genomgått en sträng internatskola av "överklassstyp". Hans betyg var alltid glänsande. Hade han fortsatt på denna klart utstakade byråkratiska väg, hade han säkerligen nått långt i statens tjänst. Men vid fyllda 18 år kände han instiktivt att något inte stämde. Han var, som han själv sagt, tvungen att bryta sig ur denna "mänskliga konservering". Han fick upp ögonen för den unga europeiska och amerikanska litteraturen.

Under denna period studerade han på dagarna och skrev på nätterna. Hans första och enda "fasta" arbete efter universitetsstudierna var sex

håglösa och trista månader på finansministeriet i Tokyo. Efter dessa visste han att han var tvungen att välja "sin" väg. Kimitake Hiraoka dog. Yukio Mishima föddes.

□ SEX MÅNADER senare publicerade Yukio Mishima "En masks bekännelse" (jfr det klassiska Noh-spelet, där just masker spelar "andens" roll) — en ärlig uppgörelse med mogen homosexualitet, vild och hämninglös. Därmed hade medelmåttornas, borgerlighetens dom fallit definitivt över Yukio Mishima. "Jag kände mig äntligen fri", säger han om denna tid, "jag hade besegrat omväldens subjektiva omdömen." Dagens Mishima är något av en enfant-terrible i sin japanska miljö. När han förvånat, ibland chockerat genom ett tilltag, genom en ny idé, har man bara att vänta på nästa. Att något nytt snart händer som oftast är av stor konstnärlig betydelse i någon form, vet alla.

□ HANS UMGÄNGESVANOR är "världsmannens". Han umgås i Tokyo med alla slags män — politiker, filmmän, konstnärer, utländska diplomater — han ställer till med luxuösa fester i sitt hem, som han format till en hyllning av grekisk form och traditionell japansk enkelhet.

Mishima har sagt: Redan i 20-årsåldern visste jag att det är felaktigt av en författare att försöka se ut som om han hade hela världens samlade ångest inom sig. En riktig författare "is always in high spirits"...

JOHAN ALMQVIST